

O Mlvinom prijevodu Kur'ana rekli su

Vještačka inteligencija (AI)

Mustafa Mlivo je bosanski islamski učenjak i prevodilac poznat po svojim prijevodima Kur'ana na bosanski jezik. Mlvin rad se ističe po njegovim naporima da obezbijedi jasan, moderan i pristupačan prijevod Kur'ana, s ciljem da prenese njegova značenja na način koji rezonira sa savremenim čitateljima, a da pritom ostane blizu originalnog arapskog teksta. Njegov prijevod je stekao popularnost među muslimanima koji govore bosanski jezik i široko se koristi na Balkanu za proučavanje i vjersku praksu.

Mustafa Mlivo je prepoznat po svojoj posvećenosti da Kur'an učini dostupnim publici koja govori bosanski jezik, posebno sa fokusom na jasnoću i preciznost. Njegov prevodilački rad je posebno utjecajan jer pruža ne samo čitljivu interpretaciju Kur'ana, već i komentar koji ima za cilj razjasniti lingvistički i historijski kontekst, pomažući čitaocima da shvate nijanse teksta.

Za razliku od nekih tradicionalnih prijevoda, Mlvin pristup se smatra savremenijim, s ciljem da odjekne kod modernih čitalaca, a da se očuva integritet originalnog arapskog. On uključuje fusnote i objašnjenja kako bi se pozabavio složenim teološkim ili historijskim referencama, dajući čitateljima uvid u to kako su određeni ajeti shvaćani unutar islamske nauke tokom stoljeća.

Mlvin prijevod je također značajan po tome što je široko dostupan u digitalnim formatima, što mu je pomoglo da dopre do šire publike, posebno do mlađih muslimana i nemuslimana koji govore bosanski jezik ili sličan jezik, te onih u dijaspori. Njegov rad je cijenjen jer je učenje Kur'ana učinio pristupačnijim i relevantnijim u današnjem kontekstu, a često se spominje u raspravama o islamskim tekstovima na Balkanu.

Stil prevođenja, komentarski pristup i drugo

Prijevod Kur'ana Mustafe Mliva karakterističan je iz nekoliko razloga, posebno po tome kako se obraća jeziku, kontekstu i dostupnosti teksta. Evo nekih aspekata koji se ističu:

1. Savremen i jasan jezik

Mlivo izbjegava pretjerano složene ili arhaične bosanske fraze, čineći svoj prijevod čitljivijim za savremene govornike. Ovaj pristup pomaže mlađim čitateljima, kao i onima koji možda nemaju duboku pozadinu u tradicionalnim islamskim studijama, da razumiju Kur'an bez potrebe za opsežnom lingvističkom pozadinom.

2. Kontekstualni komentar

Mlivin prijevod često uključuje fusnote i pojašnjavajuće komentare koji pružaju povijesni, kulturni i teološki kontekst. Ovi komentari se bave teškim pasażima ili konceptima koji bi mogli biti zbunjujući ili pogrešno shvaćeni ako se čitaju izvan konteksta. Na primjer, on objašnjava termine koji mogu imati specifična značenja unutar arapskog Kur'ana koji se ne prevode direktno na bosanski jezik, nudeći uvid u to kako su se određeni ajeti primjenjivali u vrijeme poslanika Muhameda i kako su ih naučnici tumačili tokom godina.

3. Fokus na pristupačnosti i digitalnoj dostupnosti

Jedan od najznačajnijih aspekata Mlivinog rada je njegova posvećenost tome da Kur'an učini dostupnim ne samo lingvistički nego i putem digitalnih sredstava. Njegov prijevod je široko prisutan na internetu, što ga čini dostupnijim muslimanima širom svijeta, posebno onima u dijaspori. Ova pristupačnost je učinila njegov prevod popularnim izborom za lično proučavanje i diskusije u zajednici.

4. Balans između doslovnog i interpretativnog prijevoda

Mlivo održava ravnotežu između doslovnog prijevoda i interpretativnih izbora. Dok neki prijevodi Kur'ana teže vrlo doslovnom prijevodu koji može izgubiti određeno značenje, a drugi se u velikoj mjeri oslanjaju na interpretativni jezik, Mlivo djelo traži sredinu. Cilj mu je prenijeti željene poruke Kur'ana bez odlaska previše u parafraziranje, ostajući tako blizu namjere originalnog arapskog teksta, istovremeno osiguravajući da on odjekne kod modernih čitatelja.

5. Uticaj na islamsku učenost na Balkanu

Njegovi prijevodi i komentari postali su resursi za osobne i akademske studije u Bosni i Hercegovini i susjednim zemljama. Mlivi rad se često spominje u programima islamskih studija u regionu, pružajući bosansku perspektivu koja nadopunjuje tradicionalnu arapsku nauku.

Sve u svemu, prijevod Kur'ana Mustafe Mlivo je cijenjen zbog svoje jasnoće, konteksta i pristupačnosti, što ga čini značajnim doprinosom islamskoj učenosti i praksi u Bosni i među govornicima bosanskog jezika širom svijeta. Njegov rad predstavlja važan napor da se premosti jaz između klasičnih arapskih tekstova i potreba modernih čitalaca, posebno u jedinstvenom kulturnom kontekstu Balkana.

Njegovi prijevodi su često kritički razmatrani zbog njihove tačnosti i pristupačnosti. Mlivo je također objavio nekoliko knjiga u kojima istražuje prirodoslovne i filozofske aspekte Kur'ana.

AKADEMIK, PROF. DR. ENES KARIĆ

“Nekako u isto vrijeme, ili neznatno prije, uslijedio je dobar inženjerski pandan mome prijevodu Kur'ana iz pera gospodina Mustafe Mlivo.”

(Dnevni avaz, 10-11 februar, 2003.)

“Prijevod Kur'ana dipl. ing. Mustafe Mlivo smatram dragocjenim, to djelo je svjedočanstvo jednog čitanja Kur'ana sa stanovišta moderne ili savremene nauke kako ju je razumio prevoditelj Mlivo.”

Preporod br. 01/1131 od 1. 1.

2019.

MARIJAN KOPIĆ, DIPLOMIRANI TEOLOG KATOLIČKOG BOGOSLOVNOG FAKULTETA U ZAGREBU

Čini mi se da je Mlivo načinio prvi prijevod Kur'ana na bosanski jezik. Gospodin Mlivo nije profesionalni muslimanski teolog, i baš zbog toga njegov prijevod ima neke osobine – originalne, pozitivne i vrlo važne - a kojih nema nijedan drugi prijevod Kur'ana na naš jezik.

Upravo s tim trebaju računati svi ozbiljni i dobronamjerni prevodioci Kur'ana i tefsira. Za dobar prijevod Kur'ana nije dosta biti dobar muslimanski teolog i filolog, nego i kozmolog, i liječnik, psiholog i veterinar, nautičar, povjesničar i inženjer...

Da bih pronašao stranicu na kojoj se nalazi neka sura, ajet, tumačenje i sl. meni je to najlakše naći u Mliviinom prijevodu Kur'ana, dok služeći se ostalim prijevodima Kur'ana izgubim mnogo dragocjenog vremena i moram upotrijebiti čak i posebna povećala, a imaju i drugih nedostataka.

... Sve ovo napisah dobronamjerno i s ljubavlju prema ISTINI, prema Vama i gospodinu Mlivi, i želja mi je da tako i bude primljeno."

PROF. DR. MEHMED KICO,
DOKTOR FILOLOŠKIH NAUKA NA FAKULTETU ISLAMSKIH NAUKA
UNIVERZITETA U SARAJEVU

“... u prevodilačkom radu u slučaju jednog savremenog prevodioca, ni poznavanje jezika nije bilo uvjet, jer je dobar prijevod uspio ostvariti iako nikad nije prošao nikakvu nastavu iz arapskog jezika. To što je **dobro prijevod Kur'ana uradio** zahvaljujući samo vještom korištenju pogodnosti računara, manja je zagonetka nego tvrdnja koju je iznio u impresumu da je prijevod uradio neposredno s arapskog jezika.”

*(Iz recenzije Ramićeve knjige “Naši prijevodi Kur'ana i stil kur'anskog izraza”,
Connectum, Sarajevo, 2010.)*

DR. MYKHAYLO YAKUBOVYCH
ALBERT-LUDWIGS-UNIVERSITÄT FREIBURG, NJEMAČKA

Novo, četvrto izdanje prijevoda jedan je od nedavnih prijevoda Kur'ana na bosanski jezik i očito je proizvod prevodioca s islamskim akademskim obrazovanjem.

Prevodilac je uložio značajne napore da pripremi precizan i čitljiv ciljni tekst. Njegov vokabular je obično moderan i obraća se i muslimanskoj i nemuslimanskoj publici.

Dodatni komentari i bilješke koje Mustafa Mlivo daje uz originalni tekst otkrivaju i prilično duboko poznavanje islamske egzegetike i poznavanje prijevoda značenja Kur'ana na druge jezike. Na većini mjesta Mlivo vrlo striktno slijedi tekst Kur'ana, potkrepljujući ga i komentarom. I fusnote i priložena vrsta egzegeze su vrlo informativne i pristupačne.

Još jedna karakteristična osobina Mlivog prijevoda je njegovo nastojanje da neke ajete Kur'ana pročita u svjetlu moderne nauke, prvenstveno astronomije...

PROF. DR. CANER TASLAMAN, PROFESOR FILOZOFIJE NA TEHNIČKOM
UNIVERZITETU YILDIZ, ISTANBUL, TURSKA

Bog je objavio Kur'an kao vodič za čovječanstvo. Da bi prevod bio jasan i jednostavan, ključno je da bude razumljiv.

Prevod Mustafe Mlivo na bosanski jezik je odličan primjer kakav bi trebao biti dobar prijevod Kur'ana.

Osim prijevoda, u svojim fusnotama je dodao i savremene naučne informacije vezane za ajete, kako bi dokazao da se Kur'an bavi svakim segmentom historije, što je jedno od njegovih čuda.

Ovaj prijevod treba čitati iznova i iznova. Preporučujem da ga pročitate i poklonite svojim najmilijima.

Dr. SENADIN LAVIĆ

Redovni profesor UNSA, Fakultet političkih nauka, Sarajevo

Prevođenje kur'anskog svetog teksta u bilo koji prirodni jezik jedne društvene grupe predstavlja neprocjenljiv pothvat i iskustvo, tako da se može reći kako je prevodilačko poduzeće apsolutni kulturi događaj za jednu društveno-povijesnu grupu ljudi. Na ovaj odvažni čin se opredjeljuju ljudi koji su vrhunski obrazovani u određenim oblastima i koji izvanredno vladaju jezicima - svojim maternjim jezikom i jezikom iz kojeg se prevodi. U ovome slučaju radi se o bosanskom i arapskom jeziku. Prevodilac Mustafa Mlivo je priredio jedno takvo, četvrto izdanje Kur'ana prevedeno s arapskog izvornika.

Uz prevod izvornog teksta prevodilac je priredio i komentar Kur'ana, biografiju Muhammeda a.s., index važnijih pojmova, katalog riječi Kur'ana i kratku bibliografiju. Prijevod je urađen tako da uz bosanski tekst ide arapski tekst koji je zvanični tekst King Fahd Glorius Quran Printing Complexa.

Svaki jezik kojim ljudi govore ima svoje specifičnosti i izraz je komunikacije unutar neke lingvističke ili govorne grupe u povijesti. Pred čovjekom, pripadnikom neke društveno-povijesne narodne grupe, stoji najveći izazov da u svoj "maternji" jezik unese bar dio božanske upute, da u svome jeziku kazuje o Bogu ili da čita šta mu Bog kazuje. Iz tog vjerovanja on se pokreće u velika djela i nadljudske pothvate koje lijena prosječnost besciljne egzistencije ne razumije i ne može da slijedi.

Prevođenje je kulturološki čin par excellence. Odvažnost prevođenja svetog teksta u jedan jezik kakav je bosanski jezik odavno je zaokupila interes prevodilaca i otvorila u bosanskoj kulturi polje govora koje u jeziku čuva sveto predanje i približava ga čovjeku Bosne. U tom pogledu Mustafa Mlivo je uradio veličanstven posao u kulturi bosanskog bića i njegove vezanosti za sveto.

Ne treba zaboraviti prijevode A. R. Karabega, M. Pandže, Dž. Čausevića, B. Korkuta, E. Durakovića, E. Karića, N. Karamana.

PROF. DR. ŠEKIB SOKOLOVIĆ

REDOVNI PROFESOR, UNIVERZITET U SARAJEVU

Četvrto izdanje prijevoda Kur'ana na bosanski jezik uključuje Kur'anske sure, Kur'an sa prijevodom, Komentar Kur'ana, Životopis Mehammeda a.s., Indeks važnijih pojmova Kur'ana, Katalog riječi Kur'ana, Bibliografiju, uz arapski tekst sa ajetima koji reproducira original Mushafa štamparskog kompleksa King Fahd u Medini.

Sveobuhvatna složenost teksta je sjevremena i obraća se kompletnom ljudskom rodu. Autor striktno slijedi originalni tekst Kur'ana sa adekvatnim iscrpnim komentarima.

Glavni specifikum autora u prevođenju je nastojanje da ajete Kur'ana komentariše u sinhronizaciji sa savremenom naukom, prvenstveno astronomijom, medicinom, biologijom, genetskim inženjeringom itd. U ovim komentarima autor koristi bogati dijapazon arapskih izraza povezujući ajete iz Kur'ana sa naučnim spoznajama i dostignućima.

Četvrto izdanje nudi nove dopune koje uključuje detalje Komentara Kur'ana sa popisom tema, detalje iz života Muhammeda a.s., Indeks važnijih pojmova u Kur'anu, i posebno Katalog riječi Kur'ana sa uputstvom za upotrebu, što daje novi doprinos vjerskom i akademskom proučavanju Kur'ana.

Istaknuta vrijednost ove knjige ogleda se u činjenici da ona predstavlja zaokruženi materijal koji na jednom mjestu sadrži sve komponente i sredstva potrebna za proučavanje Kur'ana kao primarnog izvora islama. Na taj način omogućava čitaocu da već pri prvom razmatranju stekne uvid u cjelinu islamskog učenja.

I pored ograničenog broja štampanih primjeraka i nadasve skromnih tiraža, te neadekvatnoj zastupljenosti u javnom i institucionalnom sektoru u Bosni i Hercegovini, ovo značajno djelo ostvarilo je zavidan stepen razumjevanja i zainteresovanosti.

DR. SC. JASMIN HODŽIĆ

DIREKTOR INSTITUTA ZA JEZIK, UNIVERZITET U SARAJEVU

Mlavin prijevod Kur'ana valja u svakom slučaju shvatiti kao obavezno štivo svakog tragaoca za znanjem oličenog u govorniku bosanskog jezika i njemu sličnih jezika, govornika koji ima priliku da se ili kao “običan čitalac” ili kao “angažirani istraživač” susretne s riječima posljednje Božije Objave.

Ovdje tipujem na angažiranog istraživača, zato što će Mlavin prijevod najviše imponovati upravo njemu – hoću reći, nijedan istraživački tekst o islamu napisan iz naše vizure ne bi, u slučaju da se oslanja na Kur'an kao primarni vjerski izvor, dakle, takav tekst niukoliko ne bi smio ispuštiti priliku da uzme u obzir (i) Mlavin prijevod, a pogotovo ako je riječ o diplomskim, magistarskim ili doktorskim radovima naših studenata, za ozbiljnije istraživače da i ne govorim.

**VISOKOPOZICIONIRANI SLUŽBENIK RIJASETA
ISLAMSKJE ZAJEDNICE u BiH**

REFERENTNI PRIJEVOD KUR'ANA - MLIVIN PRIJEVOD

U jednoj pisanoj komunikaciji napisao mi je ovo: “Naime, ja konsultiram tvoj prevod kad želim intervencije na drugim prevodima i smještam ih u svoje radove.”